

LA ESQUELLA

DE LA

TORRATXA

PERIÒDICH SATIRICH

HUMORISTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 cèntims cada numero per tot Espanya

Números aïrassats 20 cèntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas,
Cuba y Puerto-Rico, 4.—Estranger, 5.

LOS QUE SE 'N VAN

A la memoria de *Mariano Pina Domínguez* aplaudit autor dramàtic.

CRONICA

D' ESPINA EN ESPINA

Perque no 'm diguin papallona no aniré de flor en flor, y además perque de flors en aquest temps n' hi ha pocas y en cambi las espinas abundan tant, que á cada pas se senten las punxadas.

Sembrar ab las flors del entusiasme lo camí de la nova remesa de soldats que van á Cuba, secundant los nobles propòsits de l' Associació dels voluntaris catalans que allà van precedirlos en los anys 1869 y '70, seria á fé molt hermós, si aquestas flors del entusiasme avuy existissin y perfumes-sin l' ayre.

Pero ay! Los jardins que las produheixen ja fá temps qu' están sechs, agostats, perduts, y ningú 's cuida de cultivarlos.

A cada nou embarch de soldats, s' ofereix la següent consideració:

Los infelissos que no tenen 300 duros per redimirse del servey militar son los únichs que van á Cuba, deixant aquí sumidas en la desolació y 'l desamparo á las sévas pobras familias, que per ser pobras, han de imposarse 'l sacrifici de veure'ls marxar, ab lo trist pressentiment de perdre'ls per sempre mes.

De manera que si lo qu' es ara una obligació imposada únicament als pobres sigués un deber patriòtich que afectés á totas las classes socials sense distinció: si la sanch dels espanyols no tingués preu tassat, y 'l potentat al costat del jornalero anés á derramarla sempre que la patria ho exigís, comprendria que las llágrimas de dolor saltessin dels ulls; pero ab la comunitat de sentiments s' engendrarien aquellas corrents virils que han predominat á Espanya en las crisis mes terribles de la séva historia.

Pero avuy... Dat que 'l verdader entusiasme ha de ser franch, innat, espontáneo, y dat que no ho es, desde 'l moment que hi ha quí, ab molt noble intenció, s' esforsa en produhirlo ¿no valdrá més que lo que s' ha de gastar en músicas y banderas y altrás galindaynas s' inverteixi en socorros positius á favor de las familias dels pobres soldats y dels infelissos reservistas?

En cassos com lo present val més ser piados qu' entusiasta... Y ab major motiu tenint en compte l' índole especial de la guerra de Cuba, que ja no es una *epopeya*, ni una *oda heroica* siquiera, que no es mes que una *xarada*, segons diu ab frasse gráfica un apreciable periódich de Madrit.

¿Y per la solució de una *xarada* ha d' entusiasmar-se 'l poble espanyol?

Girém full.

La Tracció ferroviaria ilustrada, revista quinzenal que veu la llum á Sant Martí en defensa dels obrers y empleats de las vías férreas d' Espanya, publica en son ultim número, corresponent al 15 de novembre, una ressenya detallada de la catástrofe de Manresa que fá posar los pels de punta.

L' explosió de la caldera de una locomotora vá enviar al fogoner y al maquinista al altre mon, *en lo moment en qu' estavan reparant los séus estómachs debilitats per 22 HORAS DE SERVEY! pera continuar las vuit ó deu qu' encare 'ls faltavan.*

Vintidos y vuit son trenta horas de servey perillós y fatigós... ¿Hi ha naturalesa humana capás de resistir aquesta carga?

Pero no es aixó lo pitjor, sino la mala qualitat del material que se 'ls obliga á dirigir. La locomotora

qu' explotá era de construcció francesa; datava del any 63: ja no podia materialment ab la séva ànima, si es que las locomotoras tenen ànima, y á últims de abril de aquest any havia suferit una recompostura en los tallers de Sant Andreu. ¿Qué tal degué ser la recompostura ho explica l' explosió ab sos terribles resultats!...

Ara bé: aixís com vá ordenarse practicar l' autopsia dels cadàvers de las víctimas ¿hi ha algú que s' haja cuidat de indagar las causas de la catástrofe, sometent á un escrupulós exámen ténich los fragments de la locomotora, per deduhir si 'ls séus components reunian las condicions reglamentarias? ¿Hi ha algú que haja procurat exigir á la companyia que de tal manera abusa del material inservible la deguda responsabilitat? Si de la bomba del Liceo se 'n van recullir las últimas engrunas ¿per qué no s' ha fet lo mateix ab la locomotora de Manresa?

Y cuidado que 'l fet, segons parer de la *Revista* 's reproduirà al millor dia, atés lo péssim estat de algunas locomotoras, sense que ningú 's recordi de impedirho.

A lo menos, lo Sr. Marqués de las Cinquillas qu' es un dels capitossos de la Companyia del Nort, ja que no fá res per evitar tan tremendas desgracias, no hauria de permetre qu' en un país tan catòlich com el nostre els que viatjan se 'n anessin de aquest mon, privats dels ausilis espirituals. Ab tenir previnguts los sants sacraments en totas las estacions y al suplicar als passatjers que avants d' emprendre un viatge 's possessin bé ab Déu Nostre Senyor, donaria una mostra palpable de la séva tan decantada religiositat.

Ja es un miracle que cada día no hi haja una catástrofe... pero, s' ha de considerar que arriba un moment en que hasta las locomotoras se cansen de fer miracles.

Y á propòsit dels beneficis inmensos que devém á aquests reys de la banca, entronisats per voler de la Providencia, y per edificació dels pobres infelissos, que no tenen ahont caure's morts, aquí vá un eco de Manila.

Me assegura una persona que ha residit molt temps en la capital de las islas Filipinas, que una de las causas principals de la crisis monetaria que afligeix á aquell país mantenint los cambis al inverosímil tipo de 60 per cent, s' ha de atribuhir á una Companyia poderosa que viu á expensas de la miseria agena.

La *Companyia de tabacos de Filipinas*, cusina germana de la *Trasatlántica*, ja que l' una y l' altra tuncionan baix la suprema direcció del beato D. Claudio, Marqués de las Cinquillas, es la que mes s' aprofita de la exagerada elevació dels cambis.

¿De quina manera? Prompte está está comprés. Per la producció y elaboració del tabaco, la Companyia paga als séus empleats y treballadors ab moneda filipina, y en la venta dels séus productes, que 's colocan tots á Europa, cobra ab moneda europea. Calculin la fabulosa ganancia que li reporta aquesta senzilla maniobra.

Aquí tenen un nou prodigi que 's podrá afegir á la relació de mérits y virtuts del beato Marqués, lo día que per la séva extremada devoció, se decideixin á canonisar-lo.

Y 'ls que s' arruinan y petan de dents y renegan no tenen remey: anirán al infern y allí cremarán mes depressa que 'l millor puro de l' afortunada companyia.

MESOS ILUSTRATS

—¡Animarse!.... ¡Calentas y grossas
Que aquí dins per mil causas extranyas,

las castanyas resultan tarugos
y 'ls tarugos.... resultan *castanyas*.

¡BOLA BLANCA!

—Mes m' estimo suar aquí ab tota aquesta roba, que suar *allà* en manigas de camisa.

¡Quin cas mes curiós el del arquebisbe de Valladolid, que al ser nombrat cardenal, va anarse'n de dret a veure a n' en Bosch y Fustegueras, desitjós de que l' actual ministre de Foment signés lo primer en donarli l' enhorabona!

Son molts los periódichs que relatan lo fet, y no hi ha lector que al enterarse'n no li caygui la baba.

Lo ministre y 'l prelat varen recordar epissodis de la seva joventut, tals com la profecia avuy ditxosament cumplerta, que va fer lo pare del Sr. Bosch y Fustegueras, després de palpar lo cap al actual arquebisbe.

Seguia aquest, llavoras, la carrera militar, y don Miquel Bosch, aficionat a la frenologia y gran amich de 'n Cubí y Soler, li examinà la clepsa y li digué:

—Del meu estudi resulta que vosté no pot fer gayre carrera en la milícia: te molt poch desenvolupat l' òrgano de la *combativitat*; pero en cambi 'l de la *veneració* y 'l de la *benevolencia y religiositat* los té tan prominents, qu' estich segur que si cambiés l' espasa per l' estola y l' uniforme per la sotana, arribaria a cardenal.»

Y tal dit, tal fet: lo Sr. Cascajares y Azara va emprendre la carrera eclesiástica, y a cardenal ha arribat, sense cap tropés.

Tot aixó es molt bonich.

Pero vamos a veure, Sr. Bosch y Fustegueras: aquesta vegada s' ha olvidat del paper de protector de la religió, que vé desempenyant desde que ocupa 'l ministeri de Foment. ¿Es que vosté ignora que la ciencia frenológica está condemnada per la Iglesia? ¿Es que no sab que las obras dels frenólechs, desde las de Lavater a la de 'n Cubí, figuren al *Indice*?

¿Cóm s' atreveixen, donchs tant vosté com l' arquebisbe de Valladolid a fer cas y hasta a aprofitarse de aqueixas heretjias?

Y ara vegi 'l lector com l' *Indice* ben manejat, serveix per tot: per reventar catedràtics, liberals y per fer cardenals als amichs dels ministres.

P. DEL O.

Á UNA MORTA

SONET

T he somniat aquesta nit passada!
Deixant l' estreta y freda sepultura,
has tornat a la vida ab l' hermosura
que fou mon goig y pena a la vegada.

Per celestial claror il·luminada
estavas tú com verge santa y pura;
y paraulas de mística ternura
deyas que no recordo ¡oh ma estimada!

En vá, ab obstinació, ma pobre pensa,
procura recordar de ton llenguatge
l' íntim sentit, despert, ara, a la vida...

¿Es qu' era d' esperança dols misatge
ab ton etern amor com recompensa
ó era fatal, postrera despedida?

E. VILARET.

UN MATRIMONI SINGULAR

—¿Veus?—vá dirme l' Aleix, tocantme lleugerament ab lo co'ze y senyalantme una dona hermosíssima, que venia del carrer de Fernando y entrava a la Rambla:—aquella es la meva senyora.—

No tenia la menor noticia de que fos casat, y com es natural, vaig mirármel ab no poca sorpresa.

—¿La teva senyora?

—Sí; la meva.

—Y donchs, aquell senyor que vá ab ella donantli 'l bras ¿qui és?

—El seu marit.

—¿De qui?

—D' ella.

—¿D' aquesta que dius qu' es la teva senyora?

—Sí.—

Aquí vaig aturarme per mirarme a l' Aleix, ab més detenció.

—¿Sabs, noy, que no t' entench d' una paraula? Ella es la teva senyora... aquest es lo seu marit... ¿Creurías que en ma vida havia trobat una xarada més difícil de resoldre?

—Es molt senzill; ja t' ho explicaré.—

Tancá 'ls ulls un moment com si volgués recapitular la seva historia, y ab veu molt sossegada, lo mateix que si referís la cosa mes natural del món, començá d' aquesta manera:

—Que coneix aquesta dona ja fá sis anys. Vaig véurela per primera vegada a la surtida d' un teatro, y véurela y enamorármel perdudament va ser tot hù. La segueixo, m' enteró de qui es la seva familia, m' informo de la seva posició, y quan vaig tenir tots aquests datos...

—Vas demanarla.

—Al contrari: vaig renunciar a ella, irrevocable y definitivament.

—¿Y aixó?

—Las noticias que d' ella, de la seva familia y de la seva posició social havia adquirit, no m' permetrian fer altra cosa. Son pare era riquíssim; la xicota contava ab un dot fabulós, possehia una educació irreprotxable... y ademés, era promesa.

—¿Oh! Llavors digas que...

—¿Qu' era inútil que intentés res? Aixís mateix vaig pensarho. Aquella xicota no era per mí, ó per dirho ab més exactitut, jo no era per ella. Obtenir lo consentiment de son pare, ni valia la pena de somiarho; apoderarme del cor de la noya, era enormement problemátich. Ademés, suposant que jo ab un cop de geni, de sort ó d' audacia conseguís ferme duenyo del seu amor ¿cóm, pobre de mí, podria posarme a la seva altura? ¿ab quins medis contava pera proporcionarli la ditxa, las comoditats, lo luxo qu' ella mereixia y que sens dupte desitjava?

—Es veritat: la teva casa no era apropiat pera semblants mobles.

—En efecte; pero si la meva casa no ho era, 'l meu cor sí. ¿Qu' ella no m' estimava? ¿que no m' podia perteneixe?... Bueno! Jo l' estimaria a n' ella y li perteneix eria tota la vida. Desde aquell moment vaig jurarli—interiorment

MONIATOS CALENTS

Una industria que va per terra.

— fidelitat perpétua; vaig considerar-me uní ab ella ab llassos indisolubles, y per lo tant, davant del altar del meu cor, ella va venir á ser la meva dona.

— ¡Ah! ¿Aixís vareu casarvos?

— Aixís. Al poch temps, ella va unirse ab aquest senyor que ara l'acompanyava, y, dech serte franch, quan desde un recó de l' iglesia, ocult entre las sombras, vaig assistir á la ceremonia, l' esperit va aixamplarse al considerar que de llavors endavant la meva estimada prenda estava ja *colocada*, tenia qui li feya costat, qui la defensava, qui li donava 'l brás que jo no li podia donar. Aquell home vá semblarme un senzill delegat, un representant meu, lo guardiá d' un tresor, que fos com fos, únicament me perteneixia á mí, encaro qu' ell lo portés materialment á la butxaca.

— Es dir, tú erats lo propietari, al teu entendre; pero ell gosava del ús de fruyt.

— Exactament. Al cap d' un any vam tenir un nen.

— ¿Vau tenir?

E'la y aquest fulano que li es marit; pero á mí 'm va fer l' efecte de que era meu: poch ó molt, fins se 'm semblava.

— Ja es casual...

— No es casual: es efecte d' aquesta simpatia misteriosa, oculta, mes poderosa que la materia. Al menos jo aixís m' ho figuro.

— Y ara ¿á quina altura esteu de familia?

— Ne tenim tres: dos nens y una nena. Devegadas los veig tots junts ab ella y 'l seu marit y si tú sapiguesis lo que goso, seguint los y mirant com se 'm desrollan!...

— ¿Es felís ella, al menos?

— Jo penso que sí; prenh informes de tant en tant d' una manera sigilosa y discreta, y é qu' ell me la tracta molt bé, donantli tots los gustos y satisfentli 'ls mes extravagants capritxos. Han estat á París, á Roma y á Suissa; al istiu me la acompaña á fora, al hivern me l' abona al Liceo... vaja, l' home se 'm porta bé y no 'n tinch la mes mínima queixa.

— ¿Y si ella quedés viuda?

— ¿Vols dir si jo 'm morís?

— No; 'l seu... marit, aquest home que 't representa

— ¡Ah! Bon di gust ne tindria jo... Dificilment la trobariam una proporció com aquesta.

— ¿Y ella, qué hi diu ab tot aixó?

— ¿Ella? No 'n sab ni una paraula, ni 'm co-

neix ni crech que may s' hagi fixat en mí. ¿Qué m' importa aixó? Lo verdader amor es aquest: la veig felís, la contemplo ditxosa y plena de salut, las criaturas están bonas... ¿Qué mes puch ambicionar?—

L' Aleix va callar, mirant enlayre en l' actitud tranquila y satisfeta del home que ha realisat todas las sevas aspiracions.

Jo entre tant dins de mí 'm preguntava:

— ¿Es boig? ¿Es sabí? ¿Es una barreja de las dugas cosas?

No ho vaig acabar de resoldre. Lo únich que de moment me quedá fora de dupte es que aquell estat matrimonial havia de resultarli molt sosso... pero molt barato.

A. MARCH.

LO QUID

Enrahonant sobre 'l casori
D.ª Rosa y D.ª Paula
aquella ab cert retintín
uu diumenje digué á l' altra:

NOTAS CORDOBESAS.—BARRI DEL MATADERO

D' aquí n' han surtit las *chulas*,
d' aquí 'n surten los toreros,
aquí s' crian tots los garbos
y brillan tots los saleros.

—Vosté ray, Paula, que té una filla qu' es molt guapa, y per lo tant pot ben dir que porta 'l dot á la cara.

Y la xicota aludida que ho sentí contestá airada:

—Pues miri, senyora Rosa, me pot creure: ans que ser guapa com vosté vol suposar, y portá 'l dot á la cara, preferiria mil voltas ser la mes lletja d' Espanya y portá llavors, en cambi, un bon dot á la butxaca.

Lo qual vol dir que l' amor avuy día estriba en l' or.

AGUILETA.

PINTURA ECONÓMICA

No; lo qu' es avuy sí que pot ben dirse que 'l qui no compra quadros es perque no té claus per penjarlos.

Perque per diners no crech que hi estigui ningú. Tenen rahó 'ls traficants en aquest article:

«Fuera cuadros de portal; fuera cromos...»

Y hasta podrían dir:—«Fuera redolins.»

Perque 'ls dias en que la cotisació baixa, costa menos un quadro que un' auca.

Es una cosa que deleyta 'ls ulls y encanta 'l cor veure aquestas exposicions á preu fixo que s' organisan casi bé en tots los establiments que tenen una mica de puesto.

Quatre do'zenas de paysatjes d' hivern, sis dotzenas d' istiu, trenta marinas, quaranta caps de flamenca, algun que altre cap de burro...

Y ¡trihéu y remeneu! A quatre, á sis y á set pessetas, menos los paysatjes que tenen alguna flor, que 'n valen set y mitja, per motiu del excés de colors cars.

Vajin á qualsevol museo d' aquests, y quedarán ab un pam de boca oberta.

¿Cóm es possible que per aquells preus puguin donar quadros *debidos á firmas acreditadas* (segons l' anunci) posats en marchs... potser encare més acreditats que las firmas?

L' espectador de bons sentiments se planta davant d' aquell bé de Déu de pinturas, y comensa á fer calendaris.

—¡Si serán pintats á máquina!

Per fortuna 'l dependent de la casa, que s' ha adonat de la séva preocupació, vé á aclarirli l' enigma:

—¿Li extranya aquesta baratura, veritat?

—En efecte: no m' explico cóm pot ser que...

—Tots aquests quadros ¿veu? son fets de pintors

NOSTRAS CRIATURAS

Li ensenya 'l terrós; al véurel,
l' animalet se repenja,

s' inclina endavant per héurel
y... la noyeta se 'l menja.

richs, que no saben en qué matà 'l rato y s' entre-tenen omplint telas per capritxo, no mes pel gust de vulgarisar lo gust artístich y fer la guerra à las fàbricas de papers pintats.

—¿A las fàbricas de papers pin....

—Si senyor: volen que la gent s' estigui de fer empaperar las parets y las tapi exclusivament ab quadros.—

¿Què ha de fer lo públich, en mitj d' aquest mar de gangas, anunciadas en llenguatge tan seductor y plé de sinceritat?

—Comprar quadros y més quadros y organisarse cadascú una galeria artística, exenta de cromos y cuadruchos de portal.

Lo menjador, la sala, lo quarto de la quitxalla, lo pasillo que vá del recibidor à la cuyna.... Qual-sevol lloch es bó per aquestas cosas. La qüestió, com ha dit aquell dependent, es vulgarisar lo gust artístich y cubrir las parets d' una manera honesta.

Los museos d' aquest calibre que à Barcelona s' han format.... fan por. Sort que no 's veuhen.

Jo, l' altre dia vaig tenir ocasió de visitarne un, y encare 'm dura l' impressió que vá causarme.

Marinas en que l' aygua sembla una lata de sardinas vella.

Paysatjes que de la mateixa manera podrian colocalse cap per munt que cap per vall.

Boscós quals arbres semblan neulas.

Figuras sense cap ni peus.

Caras.... sense cara ni ulls....

Aixó sí, ni un cromó, ni un cuadrucho de portal.

Y 'l seu propietari, no n' estava poch satisfet! ...

—Tot aixó son gangas—me deya:—cada quadro d' aquests me costa no més quatre pessetas!

—Si que, realment....

—Lo march sol ne val cinch, ¡calculi!

—¿Es dir que de posarhi 'l quadro 'n rebaixan una pesseta?

—Aixís ho diuhen ells....

—Bé, per xó ja 's posan à la rahó.

Lo qui se 'n porta 'l march, ab la pintura y tot, alguna compensació ha de tenir.

MA'CIAS BONAFÉ.

UN CAS

No analices, muchacho, no analices.

J. M. BARTRINA.

Cert dia un sort al sentirse per un mut insults molt forts, va tirarse plé de cólera sobre d' ell y al véureho un coix, de moment se posá à corre pera calmar sas rahons ...

Aixís ho ha explicat un cego que ho va veure bé del tot.

CHELIN.

LLIBRES

CELÍSTIAS.—Poesias de D. VÍCTOR BALAGUER.—Ab l' etiqueta de aquesta hermosa paraula catalana, que 'ls castellans no posseheixen ni altra de igual significat, acaba de donar à llum D. Víctor Balaguer una nova colecció de poesias escrites en la llengua de Herrera y de Quintana. Son en sa majoria composicions breus, concisas, pero no per curtas de menos preu que moltes altres que 's solen diluir en un devassall de versos. May ab mes rahó pot dirse qu' en los pots petits hi ha la bona confitura.

La nota amorosa predomina en las *Celístias*, y 'l poeta, sota la neu de sos cabells demostra sentir aquest efecte ab lo mateix calor y ab igual entusiasme qu' en los anys hermosos de la seva joventut. Es en sos pensaments noble y elevat sempre, y en sos versos armoniós. Una sava de joventut perpetua dona frescura y perfum à las flors del seu ingeni.

Entre las composicions eróticas, n' hi ha una que altra inspirada en objectius polítichs, socials y crítichs: s' hi veuhen també cants entusiastas y plens de gallardia, com los que dedica à la blanca Sitjes, y coronan lo volúm dos traduccions castellanias de sas notables tragedias *Safo* y *Lo quant del degollat*.

Per no permétre'ns altra cosa l' espay de que disposém hem de limitarnos à aquest petit compte rendu de un llibre tan simpátich, com tots los que produheix l' inagotable vena poética del insigne *Trovador de Montserrat*.

ISLAS FILIPINAS.—Memoria de D. Víctor Balaguer.—S ha publicat aquesta obra no pera ser posada à la venda. Los pochos exemplars de l' edició están destinats à distints centros y determinadas personas à qui l' autor ha volgut comunicar las sevas ideas. Y aquestas son dignas de ser tingudas en compte.

Molt de lo que necessitan las islas Filipinas per bé d' ellas y gloria y profit de la mare Espanya apareix indicat en aquesta memoria, escrita per qui, en rahó dels alts càrrechs que ha desempenyat, está en lo cas de saberho. Lo senyor Balaguer, sent ministre de Ultramar, dictá disposicions acertadíssimas, que avuy encare s' observan, y contribuí al foment de la riquesa de aquell país, promovent l' Exposició de productes filipíns y creant la Biblioteca y Museo de Ultramar que tan excelents resultats proporcionan als sabis en sos estudis y als homes de negoci en sas iniciativas.

La creació de un Consell exlucssivament dedicat al foment de las riquesas de aquella opulenta colonia es un pensament preconizat ab gran solidés de argumentació y ab gran abundancia de datos per l' autor de la Memoria. Si 'ls governs se preocupessin de lo que mes importa à la nació, s' apressurarian à seguir punt per punt la norma que 'ls trassa sobre aquest particular lo clar discerniment y la probada experiencia del antich ministre de Ultramar, que per la seva part dedicá sas mes nobles iniciativas à tan patriótic objecte.

LA LEYENDA DE D. JUAN TENORIO per JOSÉ ZORRILLA.—La casa editorial de Muntaner y Simón acaba de obsequiar als numerosíssims suscriptors de s' acreditada *Ilustración Artística*, ab aquest llibre póstum del insigne autor de *Don Juan Tenorio*. Zorrilla no pogué acabar l' obra, haventlo sorprés la mort avants de la seva conclusió. Pero 'l fragment es prou important pera ferse digne de veure la llum pública.

Los editors l' han publicat en un volúm elegantíssim, confiant la ilustració al eminent dibuixant D. Joseph Lluís Pellicer, tan sólit y primorós com conciensut en aquesta classe de treballs.

LOS CASAMIENTOS DEL TÍO OLIFO, novela de Alejandro Dumas (pare).—La casa Tasso continua explotant la mina inagotable del gran novelista francés, quals obras encare avuy, à pesar dels nous derroters que ha prés la novela, se llegeixen ab gust, admirantse la potencia del ingeni de son autor. Aquesta novela al igual que las demás que forman part de la colecció, ha sigut esmeradament traduhida per D. Torquato Tasso Serra.

RATA SABIA.

PRINCIPAL

¡Salut al insigne Novelli!

Ha tornat à Barcelona, cumplint la paraula de ser la nos-

tra ciutat lo primer punt d' Espanya about tornaria á presentarse á son regrés de América.

Porta la companyia ben organizada, composta d' elements molt idóneos y acostumats de temps á treballar junts, lo qual fa que ofereixin aquella homogeneitat tan agradable qu' es lo secret dels éxits.

Apenas podém parlar, per falta de temps, de la funció del dimecres ab que va inaugurarse la serie de las 25 funcions que té anunciadas. L' obra de Tourgueneff *Il pane altrui*, es un dels éxits del célebre actor. La funció va resultar brillantíssima.

En Novelli, que ni quan viatja per América descansa un moment, ha unit á son repertori variadíssim, algunas obras novas que s' proposa representar en la present temporada. Entre ellas s' hi contan las següents *La zia di Carlo*, comedia de Brandon y Tomás, *Niobe*, comedia de Henry Paul-ton; *L' ànima solitaria*, drama de Hautman; *Serpente*, comedia de C. Cámara; *Casa paterna*, drama de Sundermann, y *Realtà*, comedia de Rovetta.

LICEO

La funció inaugural estava anunciada per ahir dijous, ab l' ópera *Lohengrin* á càrrech de la Borelli y la Calvi y 'l senyor Bertrán.

Seguirán á aquesta ópera *Aida*, per la Tetrassini y 'l senyor Mariacher; *Lucia*, per la Pinkert y *Otello* pel senyor Cardinali.

La temporada s' presenta bé, y no duptém que 'l públich correspondrà als esforços de l' empresa Bernis.

ROMEA

S' anuncia pera la senmana próxima l' estreno de la comedia *Toreros de hivern*. L' autor, sangrantse ab salut, ha fet publicar en un diari la noticia de que la comedia está basada en una producció estrangera. Crech que no hi perdria res citant lo títol de aquesta, á fi d' evitar malas interpretacions, posant las cosas en lo lloch degut, tant mes, quan no fentho ell, es possible que no faltará qui ho fassa.

TIVOLI

Lo dijous de la senmana passada, ab motiu de donarse la centésima representació de l' ópera *Dolores*, lo teatro del Tivoli presentava un aspecte de gran festa. Bretón en persona dirigí l' orquesta y obtingué un dels majors triunfos de sa carrera. Aplausos, ovacions, regalos y un himne dedicat al insigne compositor.... No 'n vulguin mes d' entusiasme.

Bretón estava vivament conmogut, y obligat á parlar, sols pogué dir algunas paraulas breus, pero sumament expresivas.

Després de la funció, centenars de admiradors tractavan de acompanyarlo triunfalment al seu domicili, haventse vist obligat á refugiar-se en lo café de Novedats, pera sustreure's de tan abrumadors obsequis.

Lo mestre Bretón pot enorgullirse de haver escrit una ópera espanyola, qu' en un sol teatro ha conseguit mes de 100 representacions seguidas, sens la menor interrupció. Fins ara no s' havia donat á Barcelona un cas semblant. No hi ha ovació per calurosa que sigui que equivalgui á un éxit tan persistent y durader. La realitat proclama 'l triunfo del mestre Bretón, sense que ningú pugua contradirla.

NOVEDATS

Las representacions de *La Redoma encantada* es de creure que s' prolongarán molts dias, á jutjar per l' afany ab que 'l públich assisteix al teatro admirant l' esplendides del aparato escénich, las enginyosas combinacions de la tramoya, y l' ajustada interpretació de la companyia, que s' esmera en lo desempenyo de la popular comedia.

Un numerós cos de ball en lo qual se distingeix la primera parella Stocchetti Fuensanta contribuheix al reals del espectáculo.

CATALUNYA

Lo juguét *El otro mundo* dels Srs. Ariches y Abati ha resultat del agrado del públich, al qual entreté agradablement ab las sevas cómicas peripecias y 'l fa riure ab los xistes abundants que 'ls autors posan en boca dels personatjes.

Un cambi de mundos dona lloch al enredo, una mica estirat pels cabells, com succeheix en casi todas las obras del mateix género; pero graciós sempre y donant motius per lluhir á alguns actors, com los Srs. Pinedo y Fernández, las sevas condicions caricaturescas.

La sarsuela *El Señor Barón* lletra de Jaques y música del mestre Zabala, es de molt bon género y s' fa aplaudir per las sevas situacions ben trobadas y per la gracia ab que está escrita. La música té alguns motius inspirats y d' efecte teatral, tals com un coro descriptiu de una cassera, un vals-romansa que la Pretel canta admirablement y uns complets que diu molt bé 'l Sr. Pinedo.

L' obra en conjunt alcansa una interpretació molt ajustada.

CIRCO EQUESTRE

La sarsueleta *Pares y nones*, lletra del Sr. Casañ y música del Sr. Lamotte, ha sigut ben rebuda. Lo públich feu repetir una ayrosa jota y cridá als autors al palco escénich.

GRAN-VIA

Dimars, en la funció á benefici del Sr. Tornero, s' estrená *El gabán de D. Simón* que com lo seu nom indica, es una pessa de cos. Al públich li semblá que queya molt bé y aplaudí ab justicia als seus autors, Srs. Ruiz y Caballé, de la lletra y al mestre Perez Aguirre, que ho es de la música.

Que siga l' enhorabona.

N. N. N.

LA XERRAIRE

Tallant tapetas
clavant puntetas,
cusint uns arbres ó repuntant,
hi ha una dotzena de cusidoras,
ramell de noyas encantadoras
que bó y cantant,
lo pá del día s' están guanyant.
Si 'l cant s' apaga
la llengua en vaga
per xó no queda ni un sol moment,
y aquella colla de divertidas
va esquinsant honras y embrutant vidas
pro tot rihent,
com fent la cosa mes innocent.

Donya Torcuata,
una beàta
qu' ompla d' enredos tot lo vehinat,
entra y saluda fent la riälla,
y á tal entrada tot l' aixám calla
ja preparat
per sentí un quènto nou y salat.

—No fa pas gaire,
diu la xerraire,
que sé la nova puig me l' han dit
surtint de casa l' oncle Matias
que té la dona fa ja dos dias,
qu' ha de fer llit,
y jo la vetllo tota la nit.

Diu qu' una noya,
mala ó baboya,
per 'llá á las dugas balcones saltant,
de casa seva sola fugia,
al poch trobantse la companyia
del seu aymant.

No sé 'l nom d' ella ni 'l del galán.
La droguería,
la merceria
y altras botigas he corregut
per saber datos contant la nova,
ré en lloch sabían y aixó 'm ben proba
que jo he sigut

de las primeras qu' ho han sapigut.
¡Deu se una pessa
la que ab tal pressa

se 'n va ab un ximple per aquests mons!
Segur deu esser d' aquestas noyas
qu' en lloch de á Iglesias se 'n van cofoyas
á diversions
hont hi té 'l diable sas tentacions.

Qui es com ma filla
bona, senzilla,
y en son cor guarda temor á Deu,
la que com ella confessa á diari,
ou sovint missas y di 'l rosari
no li sap greu,
may ha de temer per l' honor seu.

OBERTURA DEL LICEO (per F. GÓMEZ SOLER)

—¿Que no hi va vosté, Merceditas?

—No: 'l papá diu que no está per músicas, fins que lo de Cuba baixi.... y la Cubas pujin.

Certa ó caboria
la tal historia
á las modistas ha interessat,
y allá 's comensa de comentarís,
y suposansas, y calendaris
foch granejat
per esbrinarne qui s' ha escapat.
—Será la Rosa
qu' ab l' hereu Clósa
está xifada....—Cá, mes segú
es qu' es la Tecla y 'l Xich de 'n Xana!
—¡Potser la Pona!....—¡Potser la Joana!....
¡Cá!—¡Que sabs tú!...
La verdadera no ho sab ningú.
Mentre barrinan
si ho endavinan
vé donya Toya feyna á portá.
Lo fet li esplican de la parella

y, ¡quin desfici! quan respón ella:
—Tot ho sé ja;
m' ho han contat ara de pe á pa.
—¿Qui son espliquis?
—Mossén Pau Miquis
y la Toneta de ca 'n Dalmau.
—¡¡Ma filla!! crida tota esglayada
donya Torcuata, y desmayada
á terra cau
al cor sentintse clavat fer clau.
Corren á alsarla;
per retornarla
busca cad' una lo menésté,
y alguna d' ellas baixet exclama:
—¡Au, conta quèntos!, ¡honras infama
procura fé
retalls del próxim! ¡T' está ben bé!

JEP DE JESPU.

VIATJE A LA CORT

Vá á Madrit, ab lo propósit
d' arreglá allí en quatre salts
una infinitat d' assumptos....
¿Personals?

Esquellots

En lo present número reproduhim de *La Tribuna*, periódich de Génova, una escena que 'ns atrevim á dedicar á Mister Morris, gerent de la companyia de tranvías de Barcelona, y á totas las personas, inclús als periodistas, que varen acompañarlo á l' excursió á que 'ls invitá, per estudiar prácticament las ventatjas de la tracció eléctrica.

Y á imitació dels qu' ensenyan un *tutilimundi*, direm:

Aquí verán señores un de aquells wagons tan segurs, y tan alabats, enterament descarrilat, sembrant á son pás lo pánich y sense que hi valguin frenos per detenirlo.

Aquí verán com volca un cotxe de plassa y reventa á un caball.... Del mateix modo hauría reventat un burro.... Y de igual manera hauría reventat al Sr. Bonet del *Diluvi*, si l' hagués sorprés embabiecat y admirant las maravellas de la tracció eléctrica.

Y ara afegiré que 'l wagó descarrilat vá arribar fins al extrém de ficarse dintre de una pastelería, derribant los aparadors y trencant una porció de botellas de *Champagne*.

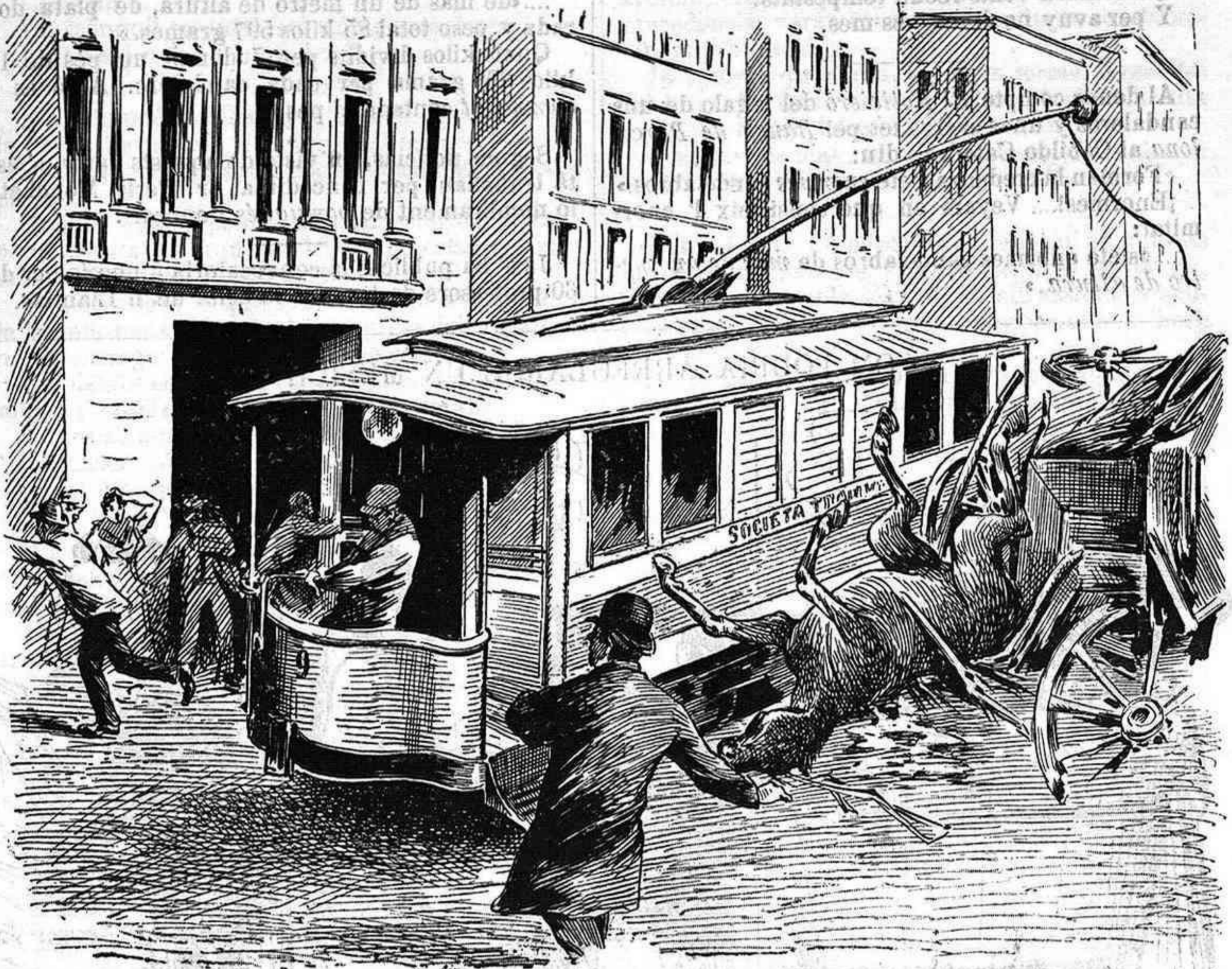
De manera que 'l tranvía eléctrico de Génova, que devía 'l séu crédito entre 'ls excursionistas á las ampollas destapadas per l' inglés, ab las ampollas trencadas l' ha perdut.

Qui te fecit, te desfecit
Está vist: hi ha Providencia.

Una nota poética delicada y altamente sugestiva, es la següent composició del Sr. Maragall, dedicada á la senyoreta Slaviansky, felís intérprete de las cansóns de la terra. No pot dirse mes, ¡en menos paraulas. Qui haja assistit als [concerts de la

DELICIAS (!) DEL TRANVIA ELECTRICH.—UN COTXE «DESENFRENAT»

GÉNOVA.—LÍNEA DE S. GOTARDO.

Un cotxe del famós tranvia eléctrich, recorrent los carrers y plassas de la ciutat en vertiginosa carrera, *sense obehir als dos frenos*, y acabant per surtir de la via, estrellantse contra 'ls aparadors d' un establiment, després d' haber ocasionat algunas desgracias y destruhit dos ó tres carruatjes que trobá à son pas.

Capella russa, admirará lo comentari poétich que à la *Cansó*, Sant Ramón de Penyafort, posa l' esperit penetrant del inspirat poeta catalá:

«La Mare de Deu—un roser plantava...»
 La inmóvil dorzella—cantava encisada
 los ulls admirats—propi del miracle...
 En llabis eslaus—la mel catalana,
 «D' aquell sant roser—n' es nada una branca...»
 Cantava cançons—de la meva mare,
 que cuan jo era infant—ja me las cantava;
 y are que soch gran—las canta la eslava.
 «Nasqué Sant Ramón—fill de Vilafranca...»
 Si sab lo que diu—no sab lo que alcanza
 y canta indecisa—la suau cansó estranya,
 ullpresa pel flam—qu' encén en los altres.
 «Confessor de reys,—de reys y de papas...»
 La canta d' aprop—y sembla llunyana,
 llunyana la veig—y encare allunyarse...
 la veig que se 'n vá—per la estepa blanca
 cantant Sant Ramón—fill de Vilafranca...
 «La Mare de Deu—un roser plantava...»

Sr. Maragall: aquesta es una poesia de mestre.
 Li dihém sense adulació.

Dificultats sobre la contribució exigida al *Fron-
 tón barcelonés*, motivaren un telégrama de 'n Be-

loqui á n' en Romero Robledo, demanantli quart y ajuda.

Contestació del ex-pollastre de Antequera:

—Venga Vd. á Madrid y todo se arreglará segun su deseo, pues no he tenido nunca verdadero entusiasmo más que por dos artistas: usted y Mazzantini.

¡Olé!... Viva la gracia que sale por entre tus dientes... y viva la madre que te parió.

Y si algú pregunta que té que veure 'l ministeri de Gracia y Justicia ab el de Hisenda qu' es el que 's cuida de las contribucions, sortirá D. Paco, contestant ab tota la sandunga:

—Quite Vd. de ahí, pelele... Pues no sabe Vd. que yo soy el zagüero de todos los ministerios?

En lo consell universitari celebrat dimecres, se vá veure clar lo que tothom ja 's figurava.

Los individuos neos van apareixer units com una pinya demanant la crucifixió de D. Odón de Buén al qual intentan fer responsable de tot: d' ensenyar ab llibres, contra 'l parer del bisbe y de las saragatas universitarias promogudas en primer terme per las intemperancias dels ultramontans.

No s' ha de ser molt llusco-pera preveure nous disgustos en lo temple de l' ensenyansa.
 Qui sembra vents recull tempestats.
 Y per avuy no dihém res mes.

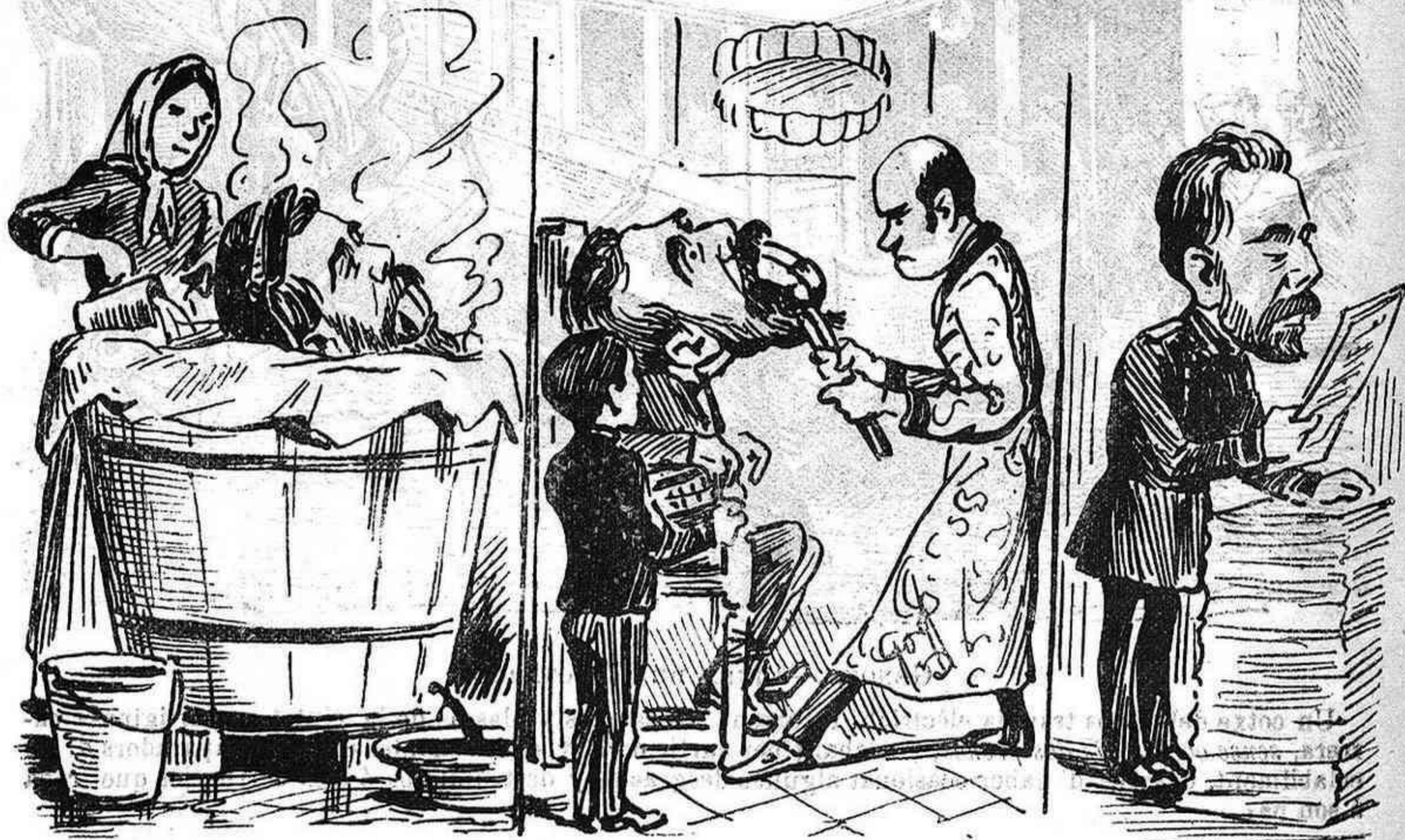
Al donar compte *El Noticiero* del regalo de uns candaleros y unas sacras fet pel *Banch de Barcelona* al Cabildo Catedral, diu:
 «Forman la credenza siete *enormes* candelabros.»
 ¡Enormes!... Veyam en que consisteix l' *enormitat*:
 ....«siete enormes candelabros de más de un metro de altura.»

—A veure noy ¿quin tamanyo té l' *enormitat*?
 —Un metro y un través de dit.
 ....«de más de un metro de altura, de plata dorada y peso total 85 kilos 597 gramos.»
 Quils kilos dividits per 7 donan un pès de 12 kilos 298 grams per cada candelero. Aixó es l' *enormitat* contada al pes.

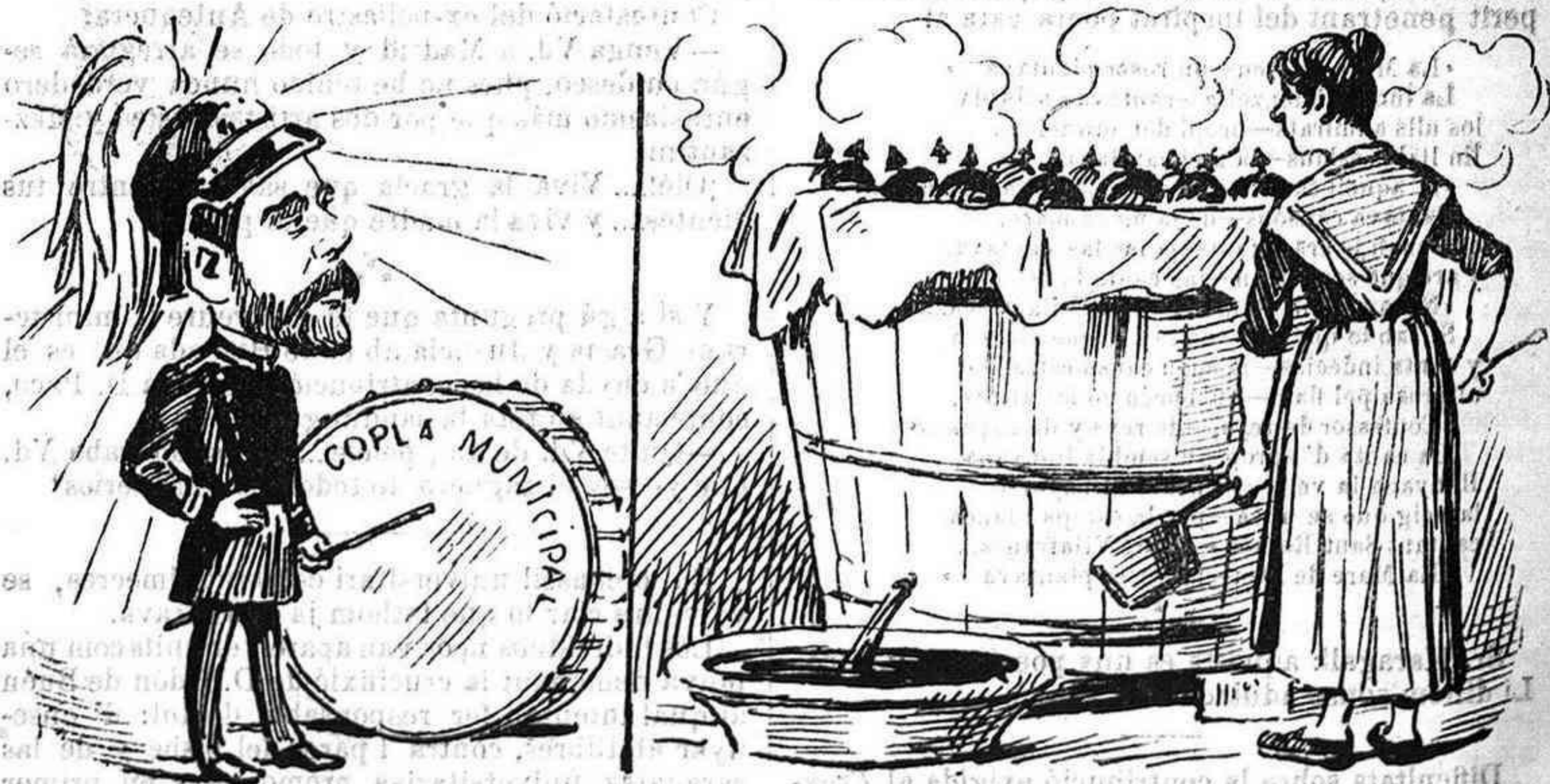
Segons noticias, en vista de aquests dats, s' está treballant per concedir al Sr. Peris Mencheta lo nomenclament de *portugués honorari*.

Ja s' ha publicat la convocatoria á oposicions de 60 professors destinats á la colla de 'n Llantias.

COM PODRIA ARREGLARSE UN MUSICH

Fentne una bona bugada, | posantli unas dents mes petites, | y fentli estudiar música nova,

ens vindria á quedar un director casi aceptable. | Nota.—Si 'l procediment va bé, pot aplicarse á tota la cobla.

¿May dirían quin es l' instrument que disposa de mes plassas?

El clarinet.

Un tranquil m' interromp preguntantme:

—El clari-net ó el clari-brut?

En la funció donada en lo *Teatro Espanyol* per la Sarah Bernhardt y la María Guerrero á benefici dels pobres de Madrid, varen recaudarse 16,000 pessetas.

Sembla que 'ls pobres devian estar d' enhorabona ¿veritat? Perque ab 16,000 pessetas pot matarse molta gana ¿no es cert?

Donchs vegin lo que son las cosas: ab destino á la beneficencia municipal l' empresa del Espanyol no ha entregat mes que 2,776 pessetas.

Las demés se las han repartidas com á bons germans, l' empresa, la Guerrero y la Sarah.

Aquestas últimas n' han tocat 4,000 per barba. ¡Cómicas, cómicas!... ¡Vaya una manera mes original de representar lo paper de pobres!...

Y á propòsit de teatros de Madrid.

Un telegrama dona compte de la gran funció organizada al *Real* per l' Associació de la Premsa.

«Marconi—diu—tuvo que repetir tres veces el ária *La dona e mobile*.—La consagración de Graal de la ópera *Parsifal*, resultó muy bien interpretada, pero no gustó al auditorio.»

¡Se compren molt bé!... Los filarmónichs de Madrid troban que la música de Wagner fa massa soroll, y encare's fan afeytar pel *Barbero di Sevilla*.

Se creu que dintre de pochos días surtirá d' expedició á Madrid lo Sr. Rius y Badía acompanyat de alguns regidors.

Aixís ho diu un periódich.

Per lo vist, al pobre Sr. Rius y Badía 'l metje deu haverli receptat aquest viatjet, per veure si s' adoba una mica.

Pero no crech que hi haja remey per ell. La seva enfermetat presenta un sintoma fatal.

Ja fa temps que li flaquejan las pantorrillas.

¿Y aquell concurs que vá obrir l' Ajuntament pera premiar la millor medalla conmemorativa de la cessió á la ciutat dels terrenos viables procedents del derribo de las murallas?

Declarat desert lo primer, se 'n obri un altre, admetentse 'ls traballs presentats, fins al dia 20 de juny.

Han passat mes de quatre mesos, y ningú sab res del assumpto. Ni tan so's s' ha constituhit lo Jurat que hauría de donar lo corresponent dictamen.

¿Qué me 'n diuen de aquesta dessidia?

No sería mal ara obrir un nou concurs, oferint un premi á la millor medalla conmemorativa de l' activitat y formalitat de l' Ajuntament.

Per mes que sobre aquest tema, fácil es presumir qui s' en enduría 'l premi.

El que presentés una medalla en forma de peseta llisa.

Los periódichs han donat aquests días la noticia. Un beneficiat del Pí tracta de reivindicar lo domini de un gran trós de terreno situat en un dels millors punts del Ensanche, y sobre 'l qual hi han construhit edificis importants.

Lo terreno porta 'l nom de *Testament del ASES*.

Titul significatiu, que vé á indicar que tan ases van ser los que al testar regalaren aquell terreno al clero, com los que al comprarlo, sense mirar la procedencia, varen invertirhi quantitats considerables en edificacions.

Ja veurém quin será, en últim terme, 'l resultat del litigi. De totas maneras cal no olvidar la dita de aquell rector del quiento al seu vicari:

—No olvidis may, sobre tot, que mentres al mon hi haji ases nosaltres anirém á caball.

Entre 'l gran número de prínceps qu' en aquests últims temps han visitat París, se n' hi conta un, que va ser durant la seva estada allí assíduo concurrent al *Teatro de l' Opera*, en especial á l' hora de la ballaruga.

Lo príncep, á pesar de sos xeixanta anys y picos s' extasiava com un xitxaretlo al contemplar aquell pet de pantorrillas, posadas en artístich moviment als tochs animats de una nutrida orquesta.

Per últim lo príncep hagué de tornarse'n al seu país, y 'l dia mateix de la seva marxa, se vá notar en lo teatro la desaparició de una de las bailarinas mes guapas y engrescadoras. Lo príncep se l' havia emportada al seu país, com un recort de la seva estancia á París.

Lo mes bonich es que 'l tal príncep está casat y té fills y hasta nets que 'l veneran y l' estiman.

Per lo qual será molt fácil que 's justifiqui davant de la seva prole, dihent:

—No 'us alarméu, ni penseu mal: aquesta noya tan maca, me li emportada de professora de ball, per fer cada día una mica d' exercici. Y després, que la posició dels prínceps no está avuy tan segura, que no siga convenient que tots nosaltres aprenguem un ofici, per lo que puga succehir. Jo ja m' ho tinch pensat: avuy per demá que perdi la corona de príncep, me posaré á bolero.

Vaig á ca 'l sastre á pendre la mida de un vestit d' hivern.

Per mes senyas els diré que 'l sastre que 'm vesteix es fill de Tortosa y tortosí fins al moll dels OSSOS.

Arribo, 'l saludo y li dich:

—Alsa, tregui la cinta.

Y e l desde la porta crida:

—Cinta!... Vina que hi ha un *simy* que pregunta per tú.

La seva dona 's diu *Cinta*!

L' Antón Nassos de Teyá que té uns germans molt pallassos ab Rosa Cau se casá y ara la noya 's dirá D.ª Rosa Cau de Nassos.

M. PLANAS Y P.

—M' has de fer un favor, Pio.
—'b molt gust si 't puch servi.
—Has de ferme de padri.
—¡Te casas!!

—No, 'm desaffio.

ab un sablista afamat.
—¡Quin susto m' havias dat!

ROSSENDO PONS.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' PENULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—*Ga-di-ta-na.*
- 2.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Menorca.*
- 3.ª CONVERSA.—*Jone.*
- 4.ª GEROGLÍFICH.—*Per abundós y lluny d' aquí es lo riu Misissipi.*

TRENCA-CAPS

XARADA

I

La meva *prima-tercera*
(si 's fa agut) es animal;
segona es membre, *Total*
es un molt petit *primera*.
Una *inversa-tres segona*
't pot dur á cá la *Seca*

LO MILLOR ASSIENTO

—¡Sempre aixís, Adelina mevat! ¡Sempre assentada aquí!...
—¡Oh! Aixó seria la ruína dels fabricants de cadiras!...

y los *dos-prima* es la teca
de la gent mes petiona.
De vegetal es la *tersa*
dos y es vegetal també
per si saberho 't convé
ma *prima* pero á l' *inversa*.
Posa juntas dos *segonas*
y es igual á *dugas-tres*;
pero lo primer nom es
comú sols entre personss.
Ja veus que 'l *tot* fácil es
per mica que lliguis caps:
si endavinarlo no sabs
no ets xaradista.... ni res.

JOSEPH OLIVERAS.

II

Mira Pepito, 't suplico
que no siguis tan *total*.
no 'm parlis mes del *tres-quatre*
que no es *dugas-hu-girat*.

AGUILETA.

CONVERSA

—Escolta, noy de ca 'n Flores
y respón prest si sabs clá
com se diu y ahont está
lo germá de la Dolores.

—Per la pregunta que 'm feu
sabém la contesta 'ls dos,
puig tot preguntantm'ho vos
vos mateix ben clá ho diheu.

PERET DEL CAFÉ.

TRENCA-CLOSCAS

PEP BELLEN

RODA.

Formar ab aquestas lletras lo títul de
un drama castellá.

AFICIONAT DESGRACIAT.

ROMBO

Primera ratlla vertical y horisontal:
consonant.—Segona: animal.—Tercera:
prenda de vestir.—Quarta: eyna de fuster.—Quinta: los paletas n' usan.—Sexta:
nom de dona.—Septima: vocal.

GALL SENSE CRESTA.

LOGOGRIFO NUMERICH

- 1 2 3 4 5 6 7 8.—Carrer de Barcelona.
- 5 8 2 2 6 2 8.— — — —
- 5 8 2 8 7 8.— — — —
- 5 3 2 6 7.— — — —
- 8 7 6 7.— — — —
- 2 6 5.— — — —
- 1 3.— — — —

4.—Consonant.

PERE DEL PRAT.

GEROGLÍFICH

P : A

(F. N.) NOY DE LLEYDA

A. López Robert, impresor, Asalto, 63.—
Barcelona.

LOPEZ-EDITOR, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona.—Correu-Apartat, número 2.

Als corresponsals, als lectors, al públich:

ALMANACH

Están acabantse 'ls últims detalls d' enquadernació de aquest popular.

ALMANACH,

lo mes barato é interessant de quants se publican.

Innumerables fotografats directes, reproduccions artísticas, quadros, caricaturas, retratos, etc., etc.

Preu, com sempre:

¡UNA pesseta!

¡UNA pesseta! ❖ Expléndit tomo artístich y literari. ❖ ¡UNA pesseta!

DIETARIOS para el año **1896** desde **1** á **3** pesetas

LLAS QUE NO LLIGA

DRAMA EN TRES ACTES

per Joseph Amat y Campmany. Preu 2 Pfas.

ALMANAQUE DE LA ILUSTRACIÓN

PARA 1896

Precio 2 pesetas.

TODO EN BROMA

VERSOS de VITAL-AZA
Un tomo en 8.º ilustrado Ptas. 4

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l'import en libransas del Giro Mútuo, ó bé en sellos de franqueig al editor López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, francade port. No responém d' extravíos, no remetent además 1 ral pel certifiat. Als corresponsals de la casa, se 'ls otorgan rebaixas.

—Tú que 'l coneixes á n' ell, ¿què diu de mí, quan jo no soch al davant?
 —¡Beee!....